

Warszawa, dnia 22 czerwca 2015 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-803-16/15

Informacja

**o uprawnieniach niepełnosprawnych osób uprawnionych do udziału
w referendum ogólnokrajowym, zarządzonym na dzień 6 września 2015 r.**

Państwowa Komisja Wyborcza, w związku z referendum ogólnokrajowym, zarządzonym na dzień 6 września 2015 r., informuje o uprawnieniach niepełnosprawnych osób uprawnionych do udziału w referendum, przewidzianych w przepisach ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.) w związku z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 318).

Niepełnosprawne osoby uprawnione są do udziału w referendum na takich samych zasadach jak pozostałe osoby, jednakże przysługują im poniższe uprawnienia.

I. Prawo do uzyskiwania informacji o referendum

Niepełnosprawna osoba uprawniona do udziału w referendum ma prawo do uzyskiwania informacji o: właściwym dla siebie obwodzie głosowania, lokalach obwodowych komisji do spraw referendum, zwanych dalej „lokalami komisji obwodowych” znajdujących się najbliżej jej miejsca zamieszkania, w tym o lokalach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, warunkach dopisania niepełnosprawnej osoby uprawnionej do udziału w referendum do spisu osób uprawnionych do udziału w referendum w wybranym obwodzie głosowania, terminie referendum oraz godzinach głosowania, a także pytaniach referendalnych.

Informacje, o których mowa wyżej, są podawane do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie.

Informacje te są także przekazywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) niepełnosprawnej osobie uprawnionej do udziału w referendum, na wniosek tej osoby, telefonicznie lub w drukowanych materiałach informacyjnych, w tym w formie

elektronicznej. We wniosku, o którym mowa, niepełnosprawna osoba uprawniona do udziału w referendum podaje nazwisko, imię (imiona) oraz adres stałego zamieszkania.

II. Prawo do głosowania przez pełnomocnika

Prawo do głosowania za pośrednictwem pełnomocnika mają osoby, które najpóźniej w dniu głosowania ukończą 75 lat, a także osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), w tym również osoby posiadające orzeczenie organu rentowego o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440);
- 2) niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1;
- 3) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1;
- 4) orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- 5) orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidów;

a także osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Pełnomocnikiem może być osoba wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa do głosowania lub posiadająca zaświadczenie o prawie do głosowania.

Pełnomocnikiem nie może być osoba wchodząca w skład obwodowej komisji do spraw referendum właściwej dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa do głosowania, a także mężowie zaufania.

Pełnomocnictwo można przyjąć tylko od jednej osoby lub od dwóch osób, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny (ojciec, matka, dziadek, babka, itd.), zstępny (syn, córka, wnuk, wnuczka, itd.), małżonek, brat, siostra lub osoba pozostająca w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli w stosunku do pełnomocnika.

Pełnomocnictwa udziela się przed wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) lub przed innym pracownikiem urzędu gminy upoważnionym przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania.

W celu sporządzenia aktu pełnomocnictwa osoba składa wniosek do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gminy, w której jest wpisana do rejestru wyborców. Wniosek należy złożyć najpóźniej w 9. dniu przed dniem referendum, tj. do dnia 28 sierpnia 2015 r. Wzór wniosku, który stosuje się odpowiednio w referendum ogólnokrajowym, stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. Nr 157, poz. 936 i z 2014 r. poz. 1428). We wzorze tym należy wyrazy „W WYBORACH DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ZARZĄDZONYCH NA *(podać datę wyborów)*” zastąpić wyrazami „W REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWYM ZARZĄDZONYM NA *(podać datę referendum)*” – wzór dołączony do informacji.

Do wniosku należy dołączyć:

- pisemną zgodę osoby mającej być pełnomocnikiem na przyjęcie pełnomocnictwa – wzór zgody na przyjęcie pełnomocnictwa stanowi załącznik nr 5 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wskazanego wyżej; we wzorze tym należy zmienić tytuł na „ZGODA NA PRZYJĘCIE PEŁNOMOCNICTWA DO GŁOSOWANIA W REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWYM” oraz wyrazy „w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na *(podać datę wyborów)*” zastąpić wyrazami „w referendum ogólnokrajowym zarządzonym na *(podać datę referendum)*” – wzór dołączony do informacji);
- kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności, jeżeli osoba udzielająca pełnomocnictwa w dniu głosowania nie będzie miała ukończonych 75 lat;

- kopię zaświadczenia o prawie do głosowania wydanego osobie mającej być pełnomocnikiem, jeżeli osoba ta nie jest ujęta w rejestrze wyborców w tej samej gminie co udzielający pełnomocnictwa.

Akt pełnomocnictwa jest sporządzany w miejscu zamieszkania osoby, która złożyła wniosek w tej sprawie lub w innym miejscu na obszarze gminy, jeżeli osoba ta zwróci się o to we wniosku o jego sporządzenie.

Osoba uprawniona do udziału w referendum ma prawo cofnięcia udzielonego pełnomocnictwa. Cofnięcie pełnomocnictwa następuje przez złożenie najpóźniej na 2 dni przed dniem referendum, tj. do dnia 4 września 2015 r., stosownego oświadczenia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) gminy, w której sporządzono akt pełnomocnictwa, lub przez doręczenie takiego oświadczenia właściwej obwodowej komisji do spraw referendum w dniu głosowania.

Osoba, która udzieliła pełnomocnictwa może głosować osobiście w lokalu komisji obwodowej, jeżeli wcześniej nie oddał głosu pełnomocnik. Głosowanie osobiste przez osobę, która udzieliła pełnomocnictwa powoduje jego wygaśnięcie.

Głosowania przez pełnomocnika nie przeprowadza się w: obwodach głosowania utworzonych w zakładach opieki zdrowotnej, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych oraz domach studenckich, a także w obwodach głosowania utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich.

Szczegółowe zasady w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. Nr 157, poz. 936 i z 2014 r. poz. 1428), którego przepisy dotyczące wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się odpowiednio referendum ogólnokrajowym.

III. Głosowanie w lokalu komisji obwodowej przy użyciu nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a

Niepełnosprawna osoba uprawniona do udziału w referendum może głosować w lokalu komisji obwodowej przy użyciu nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a.

W dniu referendum obwodowa komisja do spraw referendum wraz z kartą do głosowania wyda niepełnosprawnej osobie uprawnionej do udziału w referendum, na jej prośbę, nakładkę na tę kartę. Po oddaniu głosu niepełnosprawna osoba ta obowiązana jest zwrócić komisji obwodowej nakładkę na kartę.

IV. Korzystanie z pomocy innej osoby w trakcie głosowania w lokalu komisji obwodowej

Niepełnosprawnej osobie uprawnionej do udziału w referendum, na jej prośbę, może pomagać w głosowaniu w lokalu komisji obwodowej inna osoba, w tym także niepełnoletnia. Pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter; nie może ona polegać na sugerowaniu osobie uprawnionej do udziału w referendum sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tej osoby. Dopuszczalne jest, aby na życzenie niepełnosprawnej osoby uprawnionej do udziału w referendum w pomieszczeniu za zasłoną przebywała osoba udzielająca pomocy. Osobą tą nie może być członek komisji ani mąż zaufania.

Natomiast komisja jest obowiązana, na prośbę niepełnosprawnej osoby uprawnionej do udziału w referendum, do przekazania ustnie treści obwieszczeń referendalnych oraz urzędowych informacji Państwowej Komisji Wyborczej zamieszczonych w lokalu komisji obwodowej.

Ponadto niepełnosprawna osoba uprawniona do udziału w referendum może skorzystać z uprawnień przysługujących każdemu osobie uprawnionej do udziału w referendum, które ułatwiają wzięcie udziału w głosowaniu, takich jak głosowanie korespondencyjne, głosowanie w wybranym obwodzie głosowania, w tym obwodzie przystosowanym do potrzeb wyborców niepełnosprawnych, głosowanie na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania. Szerzej na ten temat w Informacji Państwowej Komisji Wyborczej o warunkach udziału w głosowaniu w obwodach głosowania utworzonych w kraju,

w referendum ogólnokrajowym, zarządzonym na dzień 6 września 2015 r. oraz w Informacji Państwowej Komisji Wyborczej o warunkach udziału w głosowaniu w obwodach głosowania utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich, w referendum ogólnokrajowym, zarządzonym na dzień 6 września 2015 r. Informacje te dostępne są na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej www.pkw.gov.pl

Zastępca Przewodniczącego
Państwowej Komisji Wyborczej

Wiesław Kozielowicz